

TINERII JURISTI

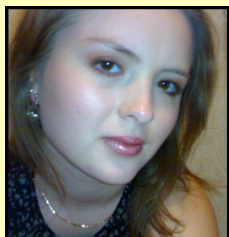
Nr. 3

"Justiția e ca și aritmetica, unde dacă lipsește verificarea, nu se poate afirma că a fost exact calculul.

Giuseppe Rovani

EDITORIAL

Oamenii se împart în două tabere

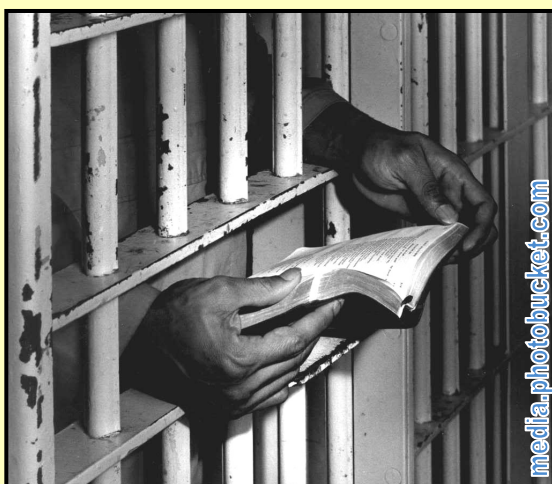
de Tatiana Ursu

Îmi place să meditez și să cred că lucrurile complicate sunt simple în esență, dacă știi să găsești soluția optimă de rezolvare. Lumea se schimbă, evenimentele rămân aceleași, deși cineva ar putea afirma și contrariul. Asistăm la schimbări sociale, economice, politice, credem în idealuri și ne facem speranțe.

Oricât nu ar fi de straniu, oamenii se împart în tabere diferite: există cei ce pot întinde o mână de ajutor și cei care necesită a fi ajutați de semenii lor. O categorie socială vulnerabilă o reprezintă deținuții care inevitabil se înfruntă zilnic nu doar cu dispreț, indiferență, vulnerabilitate dar și cu lipsa de informații adecvate

atât pe perioada aflării lor în penitenciar sau chiar în momentul liberării de pedeapsă înainte de termen. Informații referitor la acest subiect le puteți găsi în paginile acestei ediții.

Dar cât de important este ca cel ce decide viața unor persoane să-și respecte întocmai sarcinile în cadrul unui proces judiciar? Sunt admise oare erori judiciare în cazul unui proces penal, fiindcă la urma urmei și judecătorii sunt ființe umane!... Și totuși cât

media.photobucket.com

este de corect sau nu să condamni un om nevinovat la detenție pe viață sau fie măcar pentru câteva ore.

Un alt moment pe care aș dori să-l accentuez este implicarea societății civile în prevenirea faptelor ilegale. Un segment important, în acest sens îl constituie adolescenții, care sunt cei mai expuși riscurilor de a fi influențați de un potențial mediu criminal. Prevenind prin informare, scutim societatea de un viitor handicap ce presupune mari cheltuieli financiare și timp. În același timp, tinerii sunt antrenați în edificarea unei comunități sănătoase și prospere.

În loc de concluzie, pentru a răspunde corect la o întrebare este necesar nu doar de a medita și a formula soluții care se dovedesc într-un final irealizabile, ci de un efort comun pentru a depăși barierele cotidiene. Crede în idealuri, acționează constructiv și ajută-i pe cei ce au nevoie de sprijinul tău!..

ÎN această EDIȚIE:

EROARE JUDICIARĂ ÎNTR-UN PROCES PENAL... REALITATE SAU FICȚIUNE?

pagina 2

LIBERAREA CONDIȚIONATĂ DE PEDEAPSĂ ÎNAINTE DE TERMEN

pagina 4

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI: INSTRUMENT INTERNAȚIONAL DE CONSACRARE ȘI PROTEJARE A DREPTURILOR OMULUI

pagina 6

O LECȚIE DESCHISĂ LA LICEUL „I. CREANGĂ” DIN OR. CHIȘINĂU

pagina 8

ISTORIA LUI JACK SPINTECÎTORUL

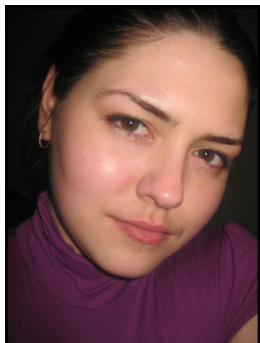
pagina 9

www.irp.md

tinerijuristi@gmail.com

Eroare judiciară într-un proces penal... Realitate sau ficțiune?

„Mai grav decât să ucizi un om nevinovat, este să-l declari vinovat”. *Chateaubriand*

de Daniela Groza

Tot mai des aud întrebarea noțiunii de „eroare judiciară” într-un proces penal, am auzit opinii potrivit cărora nu există așa noțiune procesuală așa precum nu

definește această noțiune, în consecință, mulți consideră că nu există. Eu însă nu m-am oprit aici, am căutat definiția acesteia în dicționare explicative și aici surpriză – am găsit chiar ce căutam.

Astfel, DEX definește noțiunea de „eroare judiciară” drept *o stabilire greșită a faptelor dintr-un proces penal, care duce la pronunțarea unei condamnări nedrepte*. La fel, *Le Tresor de la langue française*

există, cui i se datorează existența acesteia, când o putem determina și, în fine, care sunt originile ei? Cu siguranță este greu de demonstrat existența acesteia. Ca mijloc de protecție servesc căile de atac ordinare și extraordinare. Ele permit părților în proces să atace sentința sau decizia instanței inferioare la o instanță ierarhic superioară.

Se întâmplă deseori ca instanța superioară, examinând cauza, să ajungă la aceleași concluzii și doar definitivarea deciziei acesteia ar demonstra cu certitudine legalitatea ei. Însă dacă instanța superioară adoptă o decizie ce diferă de prima, am putea considera o eroare judiciară comisă de instanța inferioară, hotărârea căreia a fost declarată ilegală. Drept exemplu, s-ar putea lua cel mai banal caz, când sentința de condamnare fiind atacată în ordine de apel a fost declarată ilegală, adoptându-se o decizie de achi-

putea exista nici noțiunea de „adevăr obiectiv”. Noi toți știm că scopul intentării unui proces penal, este însăși de a ajunge la cunoașterea faptelor ce au avut loc în realitate, de a încerca restabilirea acțiunilor ce s-au petrecut, în baza probelor administrate, urme ce au rămas după comiterea infracțiunii. Și doar în baza acestor probe va fi posibilă demonstrarea vinovăției sau nevinovăției unui individ suspectat de comiterea faptei.

Dar ce se întâmplă în cazul în care aceste probe nu vorbesc suficient sau poartă în sine un viciu ascuns (și nu-i vorba de legalitatea sau ilegalitatea probei – un viciu veridicității căruia este imposibil de demonstrat)?

Pare a fi o neînțelegere la mijloc, cel puțin pentru mine rămâne a fi o întrebare fără un răspuns argumentat. Iată de ce eu mi-am propus ca în acest număr al buletinului nostru să cercetez puțin problematica acestei realități.

Aș începe însăși de la noțiunea de „eroare” pe care, într-adevăr, nu o regăsim în legislația procesuală. Codul de Procedură Penală nu

O eroare judiciară reușită este o crimă perfect invizibilă.

numește „eroare judiciară” o *condamnare penală pronunțată pe nedrept*, iar pentru *Larousse* este vorba despre *greșeala privind culpabilitatea care atrage după sine o condamnare*. Acestea sunt simple definiții care poate nu au o valoare juridică dar în mod sigur demonstrează

Foto: IRP

ză existența faptică a acesteia.

Revenind însă la problematica acesteia într-un proces penal, trebuie de stabilit dacă există sau nu în materialitatea faptelor și dacă

tare a persoanei. Prima instanță examinând probele din dosar a ajuns la concluzia că acest individ care stă în fața sa – este vinovat, iar instanța de apel examinând aceleași probe a ajuns la o cu totul altă concluzie. Cui se datorează această greșală?... de pe urma căreia suferă partea cel mai puțin protejată și mă refer nu doar la inculpat, fiindcă în unele cazuri victimă a acestor greșeli apare și partea vătămată (victima infracțiunii).

Punctul central al discuției despre eroare judiciară, este mecanismul formării convingerii intime a judecătorului. Pentru că magistratul

este cel care trebuie să decidă – este demonstrată vinovăția individului sau nu. Fără îndoială, o minoritate (însă până când prea importantă) de hotărâri se fundamentează pe concluzii eronate ale magistraților. Se întâmplă asta, poate, din cauza insuficienței de probe administrate sau din cauza ignorării anumitor probe esențiale întru stabilirea adevărului. Cert este faptul că la luarea unei hotărâri, probele trebuie să fie apreciate atât în parte, cât și în ansamblu, pentru a stabili legătura dintre acestea.

Nu există nici o scuză pentru comiterea acestor greșeli, ele pot schimba în mod dezastruos viața persoanei. Și acum mă întreb, cui totuși se datorează aceasta? Este greșeala organelor de urmărire penală, care de cele mai dese ori comit abateri de la lege în procesul de colectare a probelor. Este greșeala

martorilor, care nu au depus declarații veridice, sau au ascuns anumite fapte. Este greșeala acuzaților,

Un om corect asasinat în pădurea legilor este pentru umanitate o nenorocire mai mare decât 10000 de oameni uciși pe câmpul de luptă.

Victor Hugo

care recunosc ce nu au făcut și mint ce au comis în speranța de a rămâne liberi. Este greșeala, oare, a avocaților, fiindcă nu dau dovadă de profesionalism? Sau, în final, este, poate, greșeala judecătorilor, care orbiți de prejudecățile lor religioase, sociale sau politice, apreciază în exces realitatea faptelor.

Cu siguranță, fiecare din cei enumerați pot avea o marjă de complicitate, însă cel care este responsabil de soarta fiecărui acuzat este însăși magistratul. El cântărește fiecare probă, o coroborează cu altele și în mod imparțial... departe de frustrările sale, ia o decizie corectă.

Cine nu ar fi vinovat de comiterea acesteia, din moment ce nu poate fi demonstrată, rămâne a fi o crimă perfect invizibilă. Este nevoie de un concurs excepțional de circumstanțe pentru ca eroarea judiciară să apară la suprafață și un efort extraordinar pentru ca organele de drept să o recunoască. Acestea, de regulă, nu sunt dispuse pentru interpretări extensive...

CURIOZITĂȚI

Ce este o anagramă?

Un cuvânt sau o frază care se obține prin schimbarea ordinii literelor unui alt cuvânt sau ale unei alte fraze. Termenul de anagramă provine de la cuvintele grecești „ana” - „întoarcere, răsturnare” și „gramma” - „literă”. Procedura în sine se numește *anagrame*.

În secolele 12-13 anagrama a fost mult utilizată de evreii cabaliști. „Themura” („schimbare”), a treia carte a Cabalei, prezintă arta de a face anagrame. Cabaliștii credeau că anagramele obținute astfel, denumite *Zeruph*, ascund semnificații mistice.

În Europa, în Evul Mediu, anagramiștii s-au străduit mai ales să formeze anagrame din textele religioase. Un exemplu celebru este „*Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum*” - „*Virgo serena, pia, munda et immaculata*”. O altă anagramă medievală faimoasă se întemeiază pe întrebarea lui Pilat din Pont la judecarea lui Iisus din Nazaret: „*Quid est veritas?*” („Care este adevărul?”). Răspunsul poate fi obținut prin anagramare: „*Est vir qui adest*” („Este omul dinaintea ta”).

Când regele Carol al IX-lea al Franței i-a prezentat-o pe *Marie Touchet* (amanta sa) lui Henric de Navarra, i-a cerut acestuia să compună o anagramă din numele ei. Henric a realizat următoarea: „*Je charme tout*” („Eu farmec totul”).

O anagramă rămasă celebră provine de la Galileo Galilei care, studiind mișcarea planetei Saturn, a observat două corpuri cerești de dimensiuni reduse care păreau a se mișca odată cu planeta. Pentru a nu lăsa dubii cu privire la paternitatea descoperii, pe care era însă insuficient pregătit să o anunțe în mod public, i-a trimis pe 25 iulie 1610 lui Johannes Kepler și celorlalți astronomi ai vremii, următoarea anagramă *smaismrmilmepoetaleumibunenugttauiras*. Kepler a găsit următoarea soluție a anagramei *Salve umbistineum geminatum Martia proles* („Salutări, sfere duble, copii ai lui Marte”) fapt constat ulterior a fi adevărat de astronomul Asaph Hall, care a descoperit că planeta Marte are două luni mici numite Phobos și Deimos. În fapt, anagrama originală trimisă de Galilei nu avea absolut nici o legătură cu Marte, ci cu planeta Saturn, soluția reală a anagramei fiind „*Altissimum planetam tergeminum observavi*”, adică (Am urmărit cea mai înaltă dintre planete [Saturn] formată din trei părți).

Advocates diaboli

Titlatura oficială dată de Papa Benedict al XIV-lea este *advocatus in omnibus causis beatificationum* și era numele prelatului care avea sarcina de a informa despre calitățile și defectele defunctului propus spre beatificare sau canonizare.

Advocates diaboli *din lat.* = avocatul diavolului.

Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen

de Iulia Buravenco

Urmează a fi abordată o tematică solicitată de către persoanele care se află în detenție și anume instituția liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen.

În acest sens, se cere a fi accentuat faptul că aplicarea liberării condiționate înainte de termen nu ține nemijlocit de reeducarea sau ne reeducarea persoanei pe parcursul detenției, ci dacă este eficient și necesar ca aceasta să-și ispășească pedeapsa integral.

Din acest considerent, urmează a fi analizate următoarele aspecte ale instituției liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen:

Ce presupune liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen?

Noțiuni generale cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, sunt incluse în art. 91 al Codului Penal al Republicii Moldova. Potrivit acestui articol, persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, cu trimitere într-o unitate militară disciplinară și care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sunt condamnate li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen la momentul actual poate fi aplicată doar

în cazul persoanelor, condamnate la două categorii de pedepse, și anume închisoare sau trimiterea într-o unitate militară disciplinară.

Care sunt condițiile aplicării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen?

Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, poate fi aplicată doar în urma executării efective de către condamnat:

- cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave (legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv);
- cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave (legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv);
- cel puțin trei pătrimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum și din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată (legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani);
- persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei și dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare.

În aceeași ordine de idei, în cazul minorilor, limitele de pedeapsă necesare de a fi executate sunt mai mici și anume:

- cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;
- cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave;
- cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

În același timp, liberarea condiționată înainte de termen se poate aplica doar în situația în care condamnatul a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea săvârșită de acesta.

Care este ordinea de adresare cu cerere de liberare condiționată?

Condamnatul, căruia îi poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, sau după caz reprezentantul acestuia, este în drept de a se adresa în instanța de judecată cu un demers cu privire la liberarea condiționată înainte de termen. În demers trebuie să se conțină informații care demonstrează că pentru reeducarea ulterioară a condamnatului nu este necesară executarea integrală a pedepsei, repararea integrală a prejudiciului cauzat prin infracțiune, precum și alte date care ar confirma corectarea condamnatului.

În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute de Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau privind refuzul în acest sens.

Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune,

în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere.

În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Care circumstanțe se iau în considerație de către instanța de judecată la examinarea cererii cu privire la liberarea condiționată?

Potrivit legislației, persoanei i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

Concluziile în legătură cu aceasta, instanța de judecată le poate face în baza demersului administrației locului de deținere, și examinarea tuturor circumstanțelor legate de personalitatea condamnatului.

Criteriile pentru aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sunt generale și se rezumă la conduită adecvată, căința față de faptele

comise, lipsa unor încălcări grave ale regimului de detenție, atitudine cuviincioasă față de obligațiile sale pe perioada executării pedepsei, etc.

În acest sens instanța de judecată trebuie să ia în considerare compor-

tamentul condamnatului pe parcursul întregii perioade de executare a pedepsei.

Care sunt consecințele aplicării liberării condiționate față de condamnați?

Instanța care a judecat demersul în fond trimite hotărârea privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen oficiului de executare în a cărei rază teritorială își are domiciliul condamnatul sau este dislocat comandamentul militar, după caz, precum și instanței care a judecat cauza în fond.

Persoana liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen semnează în instanța de judecată obligația de a se prezenta la oficiul de executare în termen de 5 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

La expirarea termenului condiționat stabilit, oficiul de executare sau, după caz, comandamentul militar, în termen de 5 zile, comunică instanței care a judecat cauza în fond despre încetarea acțiunilor de supraveghere.

În ce condiții poate fi anulată liberarea condiționată înainte de termen?

Conform art. 91 alin. 8 al Codului Penal dacă, în termenul de pedeapsă rămas neexecutat:

- condamnatul încalcă ordinea publică, pentru care fapt i-a fost aplicată o sancțiune administrativă, sau se eschivează cu premeditare de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată la aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată, la propunerea organului indicat la alin. (7), poate pronunța o încheiere cu privire la anularea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen și la trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat;

- condamnatul săvârșește din imprudență o nouă infracțiune, anularea sau menținerea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen se decide de instanța de judecată;

- condamnatul săvârșește cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile cumulului de sentințe.

În același mod se aplică pedeapsa și în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni din imprudență dacă instanța de judecată anulează liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Foto: IRP

Oficiul de executare sau, după caz, comandamentul militar, în termen de 5 zile, comunică administrației locului de deținere sau, după caz, unui alt organ competent despre luarea la evidență a persoanei liberate condiționat înainte de termen.

Declarația Universală a Drepturilor Omului: instrument internațional de consacrare și protejare a drepturilor omului

Cadrul juridic din Republica Moldova care se referă într-un fel sau altul la drepturile omului și minorităților naționale cuprinde mai mult de 30 de documente. Printre ele, afară de Declarația Universală a Drepturilor Omului, găsim încă vreo 10 acte internaționale: 8 convenții, 2 pacte.

Constituția Republicii Moldova, adoptată în 1994, garantează principalele drepturi ale omului și cele ale minorităților naționale care sunt stipulate în documentele internaționale. Mai mult, articolul 4 al Constituției stabilește prioritatea reglementărilor internaționale asupra celor prevăzute în actele normative naționale. Printre acestea se numără 5 legi, 2 decrete prezidențiale și vreo 11 hotărâri ale guvernului.

2/3 din actele normative naționale privind drepturile omului și ale minorităților au fost adoptate înainte de aderarea Republicii Moldova la Consiliul Europei în 1995. Aceasta

scoate în evidență că necesitatea recunoașterii internaționale și a integrării în structurile europene a servit drept un stimulent important pentru adaptarea cadrului legal național la standardele internaționale în domeniul de referință. Din acest punct de vedere procesele de integrare europeană sunt fundamentale pentru stabilitatea politică din Moldova. Și după 1995 factorul integrării europene a servit drept stimulent important în dezvoltarea cadrului juridic privind drepturile minorităților. În acest sens, cele mai importante documente adoptate după aderarea la CE au fost Convenția cadru privind protecția minorităților naționale, ratificată la 22.10.96 și Legea cu privire al drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și statutul juridic al organizațiilor lor. Convingerea noastră este că intenția Republicii Moldova de a adera într-o perspectivă mai îndepărtată la Uniunea Europeană, intenție confirma-

tă parțial prin aderarea la Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-est, ar trebui să atragă după sine o schimbare a accentelor în ceea ce privește armonizarea relațiilor inter-etnice.

Anul 2008 marchează a 60-a aniversare a Declarației Drepturilor Omului. Cu această ocazie, Secretarul General a lansat o campanie de un an pe parcursul căreia toate entitățile sistemului Națiunilor Unite vor lua parte la activitățile „Demnitate și justiție pentru toți”.

DUDO: prima afirmare mondială a demnității și egalității inerente tuturor ființelor umane.

Pe parcursul istoriei, conflictele, fie războaiele sau de mișcările populare, au fost des reacții la tratamentele inumane și injustiție. Declarația engleză a drepturilor din 1689, a fost rezultatul aspirației poporului spre democrație. Un secol mai târziu, revoluția franceză a dat

Foto: cityofsalem.net

naștere la Declarația drepturilor omului și a cetățeanului care proclama egalitatea universală. Dar Cilindrul lui Cyrus, redactat în 539 î.e.n. de către Cyrus cel Mare al Imperiului Ahemenid al Persiei (Iranul antic) după cucerirea Babilonului, este deseori considerat ca primul document al drepturilor omului. În ceea ce privește Pactul virtușilor (Hilf-al-fudul) încheiat între triburile arabe spre anul 590 î.e.n., el este considerat ca una din primele alianțe pentru drepturile omului.

După al Doilea Război Mondial și crearea Organizației Națiunilor Unite, comunitatea internațională a jurat să nu mai permită producerea atrocităților de tipul celor comise în timpul conflictului. Conducătorii lumii întregi au decis să întărească Carta Națiunilor Unite cu o declarație garantând drepturile fiecărei persoane, oriunde și oricând.

Documentul examinat și care trebuia să devină Declarația universală a drepturilor omului, a fost obiectul primei sesiuni a Adunării generale din 1946.

Adunarea generală a examinat proiectul Declarației libertăților și drepturilor fundamentale, și le-a transmis Consiliului economic și social pentru a-l supune examenului Comisiei pentru drepturile omului, pentru ca aceasta să poată pregăti o carte internațională a drepturilor. În prima sa sesiune din 1947, Comisia a autorizat membrii săi să formuleze ceea ce ea a calificat ca „proiect preliminar al Cartei internaționale a drepturilor omului”. Această sarcină a fost ulterior încredințată oficial unui comitet de redacție compus din membri ai Comisiei de proveniență din opt țări, selecționați în funcție de criteriul geografic.

Persoanele din spatele viziunii: comitetul de redacție al DUDO

Comisia pentru drepturile omului cuprindea 18 membri din diverse orizonturi politice, culturale și religioase.

Eleanor Roosevelt, văduva președintelui american Franklin D. Roosevelt, a prezidat comitetul de redacție al DUDO. În aceeași comisie se găseau francezul Rene Cassin, care a scris primul text al Declarației, Raportorul comitetului, libanezul Charles Malik, vicepreședintele

În epoca când lumea era divizată între Blocul de Est și cel Occidental, a găsi un teren de comun acord asupra a ceea ce trebuia să constituie esența acestui document, a fost o sarcină colosală.

Peng Chung Chang a Chinei și John Humphreys din Canada, director al Diviziunii drepturilor omului al Națiunilor Unite, care a pregătit primul plan al declarației. Însă doamna Roosevelt a fost cu adevărat forța care a permis adoptarea Declarației.

Textul final redactat de Rene Cassin a fost remis la Comisia drepturilor omului care s-a reunit la Geneva. Proiectul declarației trimis la toate statele membre ale ONU pentru ca ele să facă observații a devenit cunoscut ca proiectul de declarație de la Geneva. Primul proiect de declarație a fost propus în septembrie 1948 cu participarea a mai mult de 50 de state membre la redactarea finală. Prin rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948, Adunarea generală, în reuniune la Paris, a adoptat Declarația Universală a Drepturilor omului, cu abținerea a opt țări, dar fără nici o contestație. Herman Santa Cruz din Chili, membru al subcomitetului de re-

dactare, scria: *Textul întregii Declarații a fost alcătuit în mai puțin de doi ani. În epoca când lumea era divizată între Blocul de Est și cel Occidental, a găsi un teren de comun acord asupra a ceea ce trebuia să constituie esența acestui document a fost o sarcină colosală.*

Astfel, Franța propune altor țări instituirea drepturilor fundamentale ale omului recunoscute oficial și garantate de ONU. Declarația universală a drepturilor omului a fost adoptată la 10 decembrie la Paris.

Este vorba de o alegere strategică pentru că în același oraș a fost adoptată Declarația drepturilor omului și cetățeanului din 1789. Declarația, redactată în timp de doi ani, din ianuarie 1947 până în decembrie 1948, a fost votată de 48 de membri, fără nici un vot negativ, opt state s-au abținut (Africa de Sud, Arabia Saudită, Uniunea Sovietică și sateliții săi).

Ca și majoritatea statelor lumii, Republica Moldova adoptat prevederile DUDO ca bază a politicii sale în ceea ce privește drepturile omului, fapt demonstrat de conținutul articolului 4 din Constituția RM: conform articolului 4 al Constituției „dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu [...] tratatele la care Republica Moldova este parte”. Dispozițiile acestui articol au fost interpretate prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14 octombrie 1999.

Compusă din 30 de articole care consacră 30 de drepturi fundamentale, DUDO este documentul cel mai tradus din lume și numără mai mult de 330 de traduceri diferite. Pentru a comemora adoptarea sa, Ziua drepturilor omului este celebrată în fiecare an la 10 decembrie.

Realizat de Victor Olaru

O lecție deschisă la liceul „I. Creangă” din or. Chișinău

„Este mai bine să previi crimele decât să le pedepsești. Acesta este scopul final al oricărei legislații bune”. C. Beccaria

Evoluția fenomenului criminal în rândurile minorilor din ultimul deceniu a căpătat proporții alarmante. Sărăcia, diminuarea sistemului de valori, schimbările esențiale din sfera politică, economică și socială sunt unii din cei mai importanți factori care contribuie la formarea acestui handicap social. Organismele internaționale și naționale încearcă metode de reeducare a minorului în conflict cu legea, iar prevenirea delincvenței juvenile constituie un segment important în reducerea criminalității per ansamblu. Voluntarii din cadrul Institutului de Reforme Penale și-au propus în acest sens să facă o lecție deschisă de informare și prevenire a delincvenței juvenile în rândul elevilor de până la 15 ani.

Lecția deschisă am desfășurat-o cu elevii din clasa a 8-a de la Liceul „I. Creangă” din or. Chișinău. Am decis să informăm pe acești copii despre care sunt consecințele săvârșirii de fapte ilicite și cum ar putea fi acestea evitate. Nu a fost dificil să intrăm în rol, ba mai mult so-

luțiile au venit din partea copiilor, care ar putea fi preluate întru prevenirea delincvenței juvenile.

Inițial, participanții au identificat diferite cauze de comiteri a infracțiunilor de către minori. Printre ele s-au numărat:

- Lipsa celor ”șapte ani de acasă”;
- Petrecerea timpului liber într-un mediu nefavorabil;
- Influențarea comportamentului minorului din exterior;
- Impunerea unor reguli proprii și abaterea de la normele legale;
- Lipsa de atenție din partea adulților;
- Aderarea la grupuri de risc;
- Promovarea comportamentelor antisociale de către mass-media;
- Familiile dezorganizate, cu un singur părinte ș.a.;

Fiind identificate cauzele delincvenței juvenile, am considerat necesar de a informa asupra vârstei când un minor devine responsabil

conform legislației penale a RM. Un subiect care la fel nu i-a lăsat indiferenți și pe care l-am discutat împreună: imperativul impunerii acestui prag de vârstă de către legiuitorul nostru, vârsta răspunderii penale din alte state și cât de conștient poate fi un copil la diferite etape de vârstă de pedeapsa primită. Astfel, Codul Penal în vigoare distinge câteva categorii de minori:

- până la vârsta de 14 ani – minori care nu sunt responsabili, chiar dacă comit infracțiuni, însă față de aceștia pot fi aplicate măsuri educative;
- între 14 și 16 ani – responsabilitatea juridică este limitată, prevăzută doar pentru o categorie anumită de infracțiuni;
- între 16 și 18 ani – minorii sunt pasibili de răspundere penală, însă în cazul unor infracțiuni care nu prezintă pericol social, minorul poate fi absolvit de pedeapsa penală.

Am acordat o importanță deosebită și drepturilor minorului în cazul reținerii și aplicarea arestului preventiv. Aceste măsuri preventive pot fi aplicate doar de către instanța de judecată și sunt folosite doar în cazul săvârșirii infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave. Minorii au dreptul la asistență juridică și de a contesta legalitatea reținerii lor. Ofițerul de urmărire penală este obligat să asigure minorul cu apărător din oficiu, în caz dacă acesta nu are un avocat ales sau nu are această posibilitate. Părinții sau reprezentanții legali sunt înștiințați imediat ce copilul bănuiețat/invinuit de comiterea unei infracțiuni a fost reținut sau arestat preventiv. Durata reținerii minorului nu poate depăși 24 de ore, iar în cazul arestului preventiv – 30 de zile. Acestea reprezintă un minim de reguli și drepturi care au fost expuse în fața a peste 25 de elevi

Foto: IRP

(Continuare în pag. 9)

Istoria lui Jack Spintecătorul

În anul 1888, zona Whitechapel din cartierul de Est al Londrei a fost scena unor crime oribile (odioase): 5 reprezentante ale sexului feminin care practicau prostituția au fost omorâte, iar trupurile mutilate și desfigurate în cel mai josnic mod, cum numai o minte diabolică putea să-și imagineze. Identitatea subiectului activ nu este cunoscută cu exactitate nici astăzi, există doar bănuiri.

Jack Spintecătorul, așa s-a autointitulat făptuitorul într-o scrisoare trimisă Agenției Centrale de Știri. Jack este o figură diabolică al secolului XIX. El a devenit un caz celebru datorită monstruoasăității și sadismului cu care comitea crimele, anume factorul plăcerii sadice atestă natura malefică a personalității sale.

de Gheorghe Chiriac

Nu se cunosc prea multe lucruri despre Jack dar iată ce se știe cu certitudine: locuia în cartierul de Est al Londrei, nu departe de locul în care a comis crimele. Jack era un bărbat alb, de statură medie sau sub medie cu vârsta între 20 și 40 de ani. Nu era muncitor de rând sau sărac și purta straie elegante.

Modul în care preleva organele din corpurile victimelor i-a adus la concluzia pe cei ce investigau cazul că Jack avea cunoștințe în anatomie. Toate crimele le-a înfăptuit în weekend pentru a îndepărta poliția de pe urme;

Jack devenise „cartea de vizită” a cartierului estic londonez și asta pentru că Cartierul East End era cel mai sărac din cele mai vechi timpuri: aer poluat, nivelul foarte

ridicat al șomajului, foamete și bineînțeles multe femei prostituate care își câștigau pâinea în acest mod. Anume pe ele Jack le-a ales în calitate de victime. Cât n-ar părea de straniu dar pentru mulți el devenise un erou. Erou? Acest criminal abominabil?! Da, și spun asta pentru că poliția londoneză împreună cu poliția Metropolitană investigau cazul și nu puteau să-i dea de urmă, apelând în cele din urmă la ajutorul cetățenilor pentru a reține infractorul sau cel puțin pentru o informație care i-ar fi condus spre făptaș.

Apărătorii legii au afișat 2 scrisori semnate de Jack cu scopul de a-i recunoaște scrisul. Acest apel către cetățeni a stârnit o avalanșă de scrisori false în care înșuși auto-

rii acestor scrisori se dădeau drept Jack Spintecătorul. Câțiva autori ai epistolelor false au fost prinși: Mary Coroner, o croitoreasă în vârstă de 21 de ani care foarte nechibzuit a indicat adresa ei exactă în scrisoare și a fost prinsă imediat. La fel a procedat membrul unei familii înstărite din Glasgow – un puști de 16 ani dar ghinion și de această dată, scrisul i-a fost recunoscut de profesorii lui. Se pare că acestor indivizi nu le păsa de victimele pe care le-a lăsat în urma Spintecătorul, toți „zdreanțăroși” din zona Whitechapel se amuzau pe seama poliției care era dusă de nas de Jack.

(Continuare în pag. 10)

(Continuare din pag. 8)

O lecție deschisă la liceul „I. Creangă” din or. Chișinău

din dorința de a-i familiariza cu mediul ostil al delincvenței juvenile.

Cert este că în 45 de minute nu poți educa un copil și nici să predai o întreagă lecție de viață. Important este efortul întreprins de a informa și a cultiva spiritul unui viitor adult cu deprinderi corecte și respectul față de semenii săi. Am întâlnit copii deschiși, dornici să-și împărtășească temerile, gândurile și su-

Foto: IRP

gestiile despre cum poți depăși situațiile dificile fără a recurge la fap-

te ilicite. Anume datorită lor, putem fi siguri că fenomenul delincvenței juvenile poate fi combătut sau cel puțin prevenit, fiindcă aceasta nu reprezintă doar o problemă pentru organele abilitate de drept, ci și pentru fiecare din noi.

Realizat de Tatiana Ursu

Continuare din pag. 9)

Istoria lui Jack Spintecătorul

Iată câteva nume ale victimelor lui Jack Spintecătorul:

- Mary Ann „Polly” Nicholls, în vârstă de 42 de ani, a fost prima lui victimă.

- Au urmat Elizabeth „Lungana Liz”, Stride și Catherine Eddowes omorâte în aceeași zi la un interval scurt de timp.

- Mary Jane „Jeanette” Kelly de 24 de ani, fiind ultima lui victimă, considerată cea mai groaznică crimă comisă de Jack. Felul în care a fost măcelărită această din urmă victimă este monstruos.

Suspecții Principali:

- Dr. Thomas Neill Cream (1850-1892). Cream a strigat: „Eu sunt Jack...”, când a fost spânzurat pentru otrăvirea a 5 prostituate din Londra. De altfel, în timpul în care au fost comise crimele Thomas Cream se spune că se afla într-o închisoare din America.

- James Kenneth Stephen (1859-1892). Stephen a fost considerat suspect pentru că s-au stabilit anumite asemănări între lirica lui și conținutul scrisorii Spintecătorului considerată autentică. Stephen era

de orientare homosexuală și așa cum declarase chiar el, era un dușman patologic al femeilor.

- Jill Spintecătorul sau mai degrabă Spintecătoarea - era o „moașă ne-bună” care provoca avorturi.

- Severin Klosowski, cunoscut ca și George Chapman. Klosowski era un bărbier care a fost spânzurat pentru că și-a otrăvit 3 dintre amantele sale.

- Alexander Pedacenko. S-a crezut despre el că ar fi fost infiltrat în Anglia de serviciile secrete ruse ca să ucidă femei și să-i discrediteze pe radicalii ruși care locuiau la Londra.

Întrebarea este de ce a săvârșit el aceste fapte? Era clar că nu pentru

a jefui victimele deoarece avea o slujbă bine plătită. Sau, poate pentru a întreține raporturi sexuale cu victimele? Răspunsul este iarăși nu. Spintecătorul își procura satisfacția doar din uciderea și mutilarea trupurilor lor.

Lui Jack îi putem imputa în afară de omor cu intenție, profanarea de cadavre efectuată prin acțiuni de dezmembrare, mutilare a cadavrelor.

Știri de ultimă oră

Jack s-a întors?! În 2006 în perioada noiembrie-decembrie au

fost omorâte 3 prostituate din Londra. Aceste 3 omoruri amintesc de celebrul caz „Jack Spintecătorul”, chiar Poliția Londoneză a afirmat aceasta. Incredibil, după 118 ani prostituatele britanice sunt în pericol din nou!

Altă știre recentă: Patricia Cornwell, o scriitoare interesată în mod special de cazurile de crimă a susținut că Jack Spintecătorul a

Foto: toymania.com

fost un pictor obscur pe nume Walter Sickert.

Amintim că adevăratul Jack nu a fost descoperit niciodată. Până la urmă trebuie să recunoaștem meritul lui - faptul că a reușit să rămână în umbră după tot zgomotul pe care l-a făcut.

ECHIPA DE REDACȚIE

Redactor-șef:
Tatiana Ursu

Redactori:
Cristina Beldiga
Daniela Groza
Gheorghe Chiriac
Iulia Buravenco
Sergiu Găină
Victor Olaru
Victor Poparcea

IRP
Institutul de Reforme Penale

Opiniile expuse în prezenta publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Institutului de Reforme Penale

Adresa noastră:

Republica Moldova
MD-2009 Chișinău,
str. Lomonosov 33

Tel.: (+373 22) 925 171

fax.: (+373 22) 722 545

E-mail: tinerijuristi@gmail.com

www.irp.md